

III Memorial Mompou-Bravo

Concerts d'homenatge al matrimoni
del compositor Frederic Mompou
i la concertista Carme Bravo

La Pedrera de Caixa Catalunya (Barcelona)

Dimarts 30 de juny de 2009 a l'Entresòl de La Pedrera
Dilluns 6 de juliol de 2009 a l'Auditori de La Pedrera

Organitzen:

Fundació
Frederic Mompou

Joventuts Musicals
de Barcelona

Passeig de Gràcia, 108 1r 2a | 08008 Barcelona

Més informació:

Tel. 93 2153657 | jmb@jmbarcelona.com | www.jmbarcelona.com

Tel. 93 2181481 | info@fundaciomompou.cat | www.fundaciomompou.cat

Fundació
Frederic Mompou

III Memorial Mompou-Bravo

Concerts d'homenatge al matrimoni
del compositor Frederic Mompou
i la concertista Carme Bravo

Carles Trepà, guitarra

Nascut a Lleida l'any 1960, Carles Trepà va iniciar els estudis musicals a la seva ciutat natal amb Jordi Montagut. L'any 1976 va assistir, a Cervera, a l'últim curs de guitarra dirigit per Emili Pujol. Posteriorment, va ampliar els estudis a Barcelona, amb Eduardo Sáinz de la Maza i Eulogio Dávalos, al Conservatori Superior de Música Oscar Esplà d'Alacant, amb José Tomás i a l'*École de Musique de Paris*, amb Alberto Ponce.

Va iniciar l'activitat concertística als disset anys, i un any després va actuar al *Teatro Real* de Madrid com a guanyador del Concurs Permanent de les Joventuts Musicals d'Espanya. Entre els nombrosos premis que ha aconseguit destaquen el Premi Tàrrrega del Certamen Internacional Francesc Tàrrrega de Benicàssim, el premi especial del jurat del Concurs Internacional de L'Havana, i el primer premi del V Concurs Internacional de Toronto.

Dedicat des de molt jove a l'ensenyament de la guitarra, Carles Trepà va ser professor del Conservatori Professional de Música de Vila-seca durant cinc cursos i és convidat regularment a impartir cursos de perfeccionament en conservatoris i escoles de música a Saragossa, A Coruña, Gijón, Badajoz, Bilbao, Alkmaar (Holanda), Volos, Salònica (Grècia), etc. Ha tingut el privilegi de col·laborar amb José Tomás, com a professor assistent, als cursos de Vila-seca i Dènia durant més de deu anys.

Carles Trepà ha donat concerts i recitals a Espanya, França, Rússia, Àustria, Anglaterra, Xile, Austràlia, Canadà, etc. Han tingut un relleu especial les seves actuacions al *Wigmore Hall* i al *Queen Elisabeth Hall* de Londres, al Palau de la Música Catalana de Barcelona, a la Philharmonia de Varsòvia, al *Teatro de la Maestranza de Sevilla*, a la Sala Glinka de Sant Petersburg i al Conservatori Txaikovski de Moscou. Ha participat al Festival de Música i Dansa de Granada, al *Shell Darwin Guitar Festival*, al *Festival de Radio-France et Montpellier* i a les Temporades Ibercàmera i Euroconcert de Barcelona.

Com a solista ha col·laborat amb la *London Festival Orchestra*, amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, amb l'*English Chamber Orchestra*, Orquestra de Cadaqués, *I Musici* i amb l'*Orquesta Ciudad de Granada*, entre d'altres, amb directors com Josep Pons, Leopold Hager, Enrique García Asensio, Friedemann Layer i Neville Marriner.

Salvador Brotons, Albert Llanas, Feliu Gasull i Manuel García Morante li han dedicat algunes de les seves composicions. També ha publicat obres originals i transcripcions per a guitarra. La seva obra "Homenatge a Baden Powell" va ser premiada al *Carrefour Mondiale de la Guitare de Martinique* de 1994.

Ha enregistrat diversos CDs, dos d'ells dedicats a la música de Manuel Quiroga i Frederic Mompou, i, en col·laboració amb el Cor de Cambra del Palau de la Música, el "Romancero gitano" de M. Castelnuovo-Tedesco sobre poemes de Federico García Lorca. El seu últim CD "El Albaicín" registra per primera vegada una peça de la "Iberia" d'Albèniz a guitarra sola.

Carles Trepà interpreta habitualment amb guitarres històriques d'Antonio Torres (1892) i Santos Hernández (1920).

Programa per al dia 30 de juny de 2009

Carles Trepà, guitarra

1a part

Enric Granados (1867-1916)

Contes de la joventut,
núm. 1 i 2

Josep Barberà (1877-1947)

Allegro de Sonata

Isaac Albèniz (1860-1909)

Torre Bermeja
(Tr. M. Llobet)
Sevilla (Tr. F. Tàrrrega
- M. Llobet)

2a part

Salvador Brotons (1959)

Dues suggestions
Balada
Toccata

Alexandre Ribó (1878-1957)

Ensomni

Frederic Mompou (1893-1987)

Suite Compostelana
Preludi
Coral
Bressol
Recitatiu
Cançó
Dansa ("Muñeira")

Marcel Worms, piano

Nascut a Holanda el 1951, va estudiar al Conservatori Sweelinck d'Amsterdam i va rebre classes del pianista rus Iuri Egorov i d'Àlicia de Larrocha. Després de graduar-se l'any 1987, es va especialitzar en Música de Cambra amb H. Broekman i en Música del Segle XX amb A. Hrisanide.

Marcel Worms és un músic de cambra i solista actiu: el 1990 va estrenar peces del jove Schönberg en un recital a l'*Ijsbreker* d'Amsterdam i el 1991 va interpretar les obres completes per a piano de Janáček. Des de la temporada 1992-93, interpreta el programa "Influències del jazz a la música per a piano del segle XX". El segell BVHAASST va enregistrar aquest programa l'any 1994.

El 1994, any d'homenatges a Piet Mondriaan, Worms va interpretar el programa "Mondriaan i la música del seu temps". Els compositors Breuker i Loevendie van compondre una peça per a aquest projecte, que Worms va tocar als Països Baixos, Europa, Rússia (a l'Hermitage de Sant Petersburg i al Museu Puixkin de Moscou) i Estats Units (entre d'altres, a la Galeria nacional d'art de Washington).

Per al centenari del naixement de Jean Wiéner l'any 1996, Marcel Worms va realitzar una sèrie de concerts als Països Baixos i França, dedicats exclusivament a la seva música per a piano i distribuïts en CD pel segell BVHAASST. Des de 1996, Worms s'ha dedicat a un projecte de música blues, al qual han contribuït uns 170 compositors holandesos i molts d'altres compositors procedents de tots els continents.

Marcel Worms ha interpretat aquest programa, des de l'any 1998 fins al 2007, en diferents països europeus, Xina, Indonèsia, Rússia, Orient Mitjà, Estats Units, Àfrica, Amèrica del Sud i Cuba. L'any 1999 el va interpretar al *North Sea Jazz Festival* i al 2001 al Festival de Música nova a Bucarest i al *Warschauer Herbst* a Varsòvia. L'any següent al *Jazz Festival* de la ciutat de Mèxic i a l'*Audio Art Festival* a Cracòvia. El 2004 va portar el programa al Festival de Música Contemporània de Bolívia, al *Forum Neuer Musik* de Colònia, al Festival Internacional d'Aveiro a Portugal i al *Festival Fajr* a Iran. El 2005, Marcel Worms va presentar el projecte de blues al festival *Tbilisi Autumn* a Geòrgia.

L'any 2007, el segell Domenus va introduir al mercat 31 contribucions holandeses al projecte blues, en 2 CDs. L'any passat el segell Peer d'Hamburg va publicar 2 àlbums més amb contribucions internacionals.

Per a les exposicions de Van Gogh a Washington i Los Angeles, Marcel Worms va gravar el CD "*Pictures at a Van Gogh Exhibition*" i hi va interpretar aquesta música. A petició del "*Kunsthal*" de Rotterdam, va tocar un programa inspirat en Picasso, que es va gravar en CD amb motiu de l'exposició sobre Picasso que es va veure en aquesta sala d'art.

Marcel Worms ha interpretat tangos a Amèrica Llatina i Europa, Xina, Argentina i d'altres països, amb l'edició d'un CD del segell BVHAASST.

Des de l'any 2002, el pianista s'ha dedicat a les obres per a piano de Frederic Mompou, estudiant amb Àlicia de Larrocha i Carme Bravo. Ha enregistrat 2 CDs de l'obra del compositor: un amb tota la "Música Callada" i l'altre amb música de cambra, piano i obra lírica. Al novembre del 2007, va organitzar el Festival Mompou a Amsterdam, que va durar tres dies. L'obra de Nin-Culmell l'ha estudiada amb María Luisa Cantos i n'ha gravat un CD amb gran part de la seva obra per a piano.

Marcel Worms forma un duo estable amb la flautista Eleonore Pameijer i la violinista Ursula Schoch.

Programa per al dia 6 de juliol de 2009

Marcel Worms, piano

1a part

Frederic Mompou (1893-1987)

Preludi núm. 1 (1927)

Preludi núm. 7 Palmier d'étoiles (1951)

Preludi núm. 8 (1943)

Preludi núm. 9 (1944)

Preludi núm. 11 (1950)

Preludi núm. 12 (1960)

Joaquim Nin-Culmell (1908-2004)

Tonadas (quadern IV, 1958-1961)

1. *Ball del vano i del ram (Catalunya)*
2. *Ratolinesa (Catalunya)*
3. *Ball de garlandes (Catalunya)*
4. *Ball de Sant Farriol i bolangera (Catalunya)*
5. *El cant dels ocells (Catalunya)*
6. *Ball pla i l'esquerrana (Catalunya)*
7. *Canción de campo (Lleó)*
8. *Paleo (Extremadura)*
9. *Jota extremeña*
10. *Canción (País Basc)*
11. *Zortzico (País Basc)*
12. *Jota castellana*

Danzas Cubanas (1985)

1. *Núm. 1*
2. *Núm. 5*
3. *Núm. 6*
4. *Núm. 9*
5. *Núm. 11*

2a part

Elisenda Fàbregas (1955)

*Homenatge a Mompou

(2006, obra encarregada per Marcel Worms)

Crits en el carrer

Tengo una muñeca vestida de azul

Jocs de carrer

Frederic Mompou

Cançó i dansa núm. 1 (1921)

Cançó i dansa núm. 14 (1978)

Cançó i dansa núm. 5 (1942)

Cançó i dansa núm. 8 (1946)

Cançó i dansa núm. 9 (1948)

Cançó i dansa núm. 6 (1943)

Comentaris del pianista Marcel Worms sobre els compositors

Frederic Mompou (Barcelona 1893-1987)

Als 18 anys es trasllada a París per a estudiar piano, atret per la música que havia escoltat de Gabriel Fauré, tocada per Marguerite Long a Barcelona. Mompou va preferir compondre durant els seus primers anys a París, probablement pel seu caràcter tímid. De fet, va fugir d'una carrera com a pianista-concertista. En començar la Primera Guerra Mundial Mompou va haver de tornar a Barcelona. La música francesa ja li havia deixat una impressió irreversible, tal com queda palès en les primeres obres. Va tornar a viure a París del 1920 fins al 1941. La Segona Guerra Mundial va fer que tornés a Barcelona definitivament. Va ser aleshores que va conèixer la pianista Carme Bravo. Amb el seu caràcter tímid, Mompou va tardar 16 anys per demanar-la en matrimoni.

Frederic Mompou ocupa un lloc únic en la música del segle XX. El seu treball, molt personal, fàcil de reconèixer i amb una qualitat consistent, va ser creat al marge de la història musical. No va tenir massa predecessors ni seguidors. En aquest sentit, es pot comparar amb Janáček o Poulenc, la música dels quals s'assembla a la seva. També hi trobem influències de Fauré i fins i tot de Scriabin. Tot i que a Mompou l'anomenaven "el Satie espanyol", aquesta comparació es limita a l'estil compacte i transparent i a la individualitat dels dos compositors. Els comentaris que Mompou escriu a les seves obres, sobretot a les primeres, no tenen la ironia del seu col·lega francès. Durant la seva estada a París, Mompou va conèixer als components del *Groupe des Six*. Per a aquest grup i també per a Mompou, la claredat i la simplicitat tenien un paper important en la música. Mompou volia "la música de cor a cor i no la música de cap a cap - música quotidiana..."

La música per a Mompou era el resultat de la pura inspiració, i no d'un sistema, un concepte que compartia amb el seu amic Poulenc. Es veia a sí mateix com un mitjà: per a ell la música sorgia de fora cap a dins, i no a l'inrevés, com la idea romàntica. Va trobar el seu estil propi sorprenentment aviat a la vida: a "Impressions íntimes" (1915) ja trobem totes les característiques de la seva obra. Mompou era com un polidor de diamants que va passar tota la seva vida polint una sola pedra preciosa fins a assolir un alt grau de perfecció. Com va fer Chopin, amb qui tenia una afinitat audible, va escollir el piano com a vehicle ideal.

Mompou va triomfar en dur a terme allò que molts artistes procuren: màxima expressió amb mínims recursos. Quant a la digitació, la seva música no és difícil. La interpretació, naturalment, és un altre tema. Els tempos lents demanen molt de control i balanç entre els diferents colors dels acords, i la combinació freqüent de baixíssima dinàmica amb expressió intensa requereix molta tècnica.

Joaquim Nin-Culmell (Berlín 1908- Oakland 2004)

El setembre de l'any passat, el *Teatro de la Zarzuela* de Madrid va estrenar l'òpera "La Celestina" del compositor d'origen cubà Joaquim Nin-Culmell. Saber que no veuria la seva òpera representada en vida va ser un motiu de tristesa durant els seus darrers anys. Molta gent només coneix aquest compositor com el fill del compositor Joaquín Nin Castellanos i germà de l'escriptora Anais Nin. El centenari del seu naixement és un moment ideal per a una rehabilitació pòstuma.

Les obres de piano de Nin-Culmell són tan poc conegudes com fascinants. Era un pianista excel·lent, que interpretava les seves obres amb un gran entusiasme. Durant dècades, va ser professor a diferents universitats americanes, on va fer moltes classes magistrals. Va promocionar la seva pròpia música amb gran energia: una música molt accessible, en gran part per l'ús del folklore espanyol, la qual cosa potser explica l'escassa fama de Nin-Culmell fins avui. La música folklòrica comparteix, juntament amb la música de cine o cabaret, un rang inferior en la jerarquia concebuda pels coneixedors de música. Per a Nin-Culmell, la música folklòrica és només un punt de partida. Hi afegeix els seus colors i harmonies personals, sense por a modelar les melodies, decorar-les o fins i tot canviar-les dràsticament.

Segons Nin-Culmell, la música folklòrica no ha de ser una col·lecció de papallones clavades amb agulles per a l'eternitat. El compositor ha de poder ressuscitar les papallones per a què no esdevinguin objectes de museu, sense vida. La seva interpretació de la música folklòrica ha donat unes obres vives, dinàmiques i molt originals.

Joaquim Nin-Culmell va néixer a Berlín, fill de pares músics: el compositor Joaquín Nin, d'origen cubano-català, i la cantant Rosa Culmell-Vaurigard, franco-danesa. Aquestes arrels multiculturals es van adir perfectament amb la vida cosmopolita que va portar fins als trenta anys. Va passar la primera infantesa a Espanya i França i, a partir de 1914, a Nova York, abans que la mare tornés a Europa amb els seus fills, l'any 1924. Nin-Culmell va estudiar piano a la *Schola Cantorum* i al Conservatori de París i als anys 30 va estudiar amb Falla a Espanya. Tot i que va viure poc a Espanya, Nin-Culmell se sentia, i és considerat, un compositor espanyol. Entre els seus amics íntims hi havia Frederic Mompou i la pianista Alicia de Larrocha. Malgrat viure més de 65 anys als Estats Units mai no es va sentir americà i sempre va manifestar nostàlgia per Espanya. El 1938, Nin-Culmell va emigrar als Estats Units, on va ser professor a diferents universitats, sobretot a la Universitat de Berkeley a San Francisco.

A part de la seva obra simfònica, de caràcter cada vegada més religiós, Nin-Culmell va compondre sobretot música de cambra, on sempre trobem una gran influència de la música folklòrica espanyola. Les harmonies polides, els ritmes predominants i l'enginy melòdic atorguen a la música un caràcter típicament espanyol.

L'obra magna de Nin-Culmell són les *Tonadas para piano* (1956-61). La tonada és un conjunt de cants i balls. Cadascuna de les 48 parts d'aquesta gran obra representa un cant o un ball d'algun regió d'Espanya: la jota castellana, la copla asturiana, la *seguidilla* murciana, etc.

El 1924, el jove Nin-Culmell va creuar Espanya en tren, viatjant en tercera classe i de nit per tal d'estalviar-se els hotels. Més endavant recordaria aquella

època, quan va conèixer les diferents regions del país, com una època molt feliç. Tenir aquests nous coneixements el va portar a col·laborar amb el músicòleg Adolfo Salazar, amb qui va començar a explorar la música folklòrica espanyola. Quan al 1955 li van encarregar compondre una sèrie d' homenatges curts, es va inspirar en aquell gran repertori musical folklòric. Passats els anys, aquests treballs van acabar esdevenint la col·lecció de *Tonadas*. Amb aquesta obra, Nin-Culmell continua la tradició de compositors com Albéniz, Falla i Turina, que consideraven un deure el fet d'incorporar l'herència musical espanyola a les seves obres. Amb només alguns sons, la música de les *Tonadas* pot evocar paisatges, colors, olors, sabors o ambients en els oïents i així aconsegueix Nin-Culmell descobrir l' esquelet de la música folklòrica. Amb l'art d'ometre, capacitat que també dominava el seu amic Frederic Mompou, descobreix l'essència de cada aspecte de la música folklòrica espanyola.

És millor citar a Nin-Culmell, referint-se a una melodia folklòrica: “De la mateixa manera que una gota de pluja pot reflectir el cel sencer, una melodia folklòrica pot abastar el món sencer”.

Elisenda Fàbregas, compositora i pianista nascuda el 1955 a Terrassa, es va formar com a pianista al Conservatori Superior Municipal de Barcelona. L'any 1978 va marxar als Estats Units amb una beca per a estudiar un màster a la *Juilliard School* i el doctorat a la *Columbia University Teachers College* (Nova York). Mentre treballava a la *Juilliard School*, va absorbir elements de la tradició musical clàssica europea, base de la seva música: integra estructures orgàniques i lògiques amb lliures harmonies i ritmes mediterranis. Sovint la seva música té l'impuls rítmic i la passió de la música i dansa espanyola, el lirisme i color de la cançó catalana i una atracció pel contrapunt bachianà.

La música d'Elisenda Fàbrega ha estat descrita com a apassionada, lírica i sensual. El diari *New York Times* l'ha elogiat per compondre “amb un idioma tonal imaginativament matisat.”

Té una extensa obra que comprèn tots els gèneres, moltes d'elles encarregades per diferents orquestres dels Estats Units, solistes i grups de cambra. A petició del concertista Marcel Worms, va escriure el seu “Homenatge a Mompou”, que va ser estrenat en el Festival Mompou a Amsterdam l'any 2007. Fàbregas reconeix una gran influència de Mompou en el seu estil compositiu.

La seva obra ha estat interpretada sovint arreu d'Europa, Estats Units i la resta del món. L'any 2001, Elisenda Fàbregas va ser la compositora nacional de l'any a l'Associació Nacional de Professors de Música dels Estats Units i li van atorgar el premi *Shepherd Distinguished Composer of the Year*.